

1. Úvod	9	Listy	110
		Barva	110
		Vůně	112
2. Historie	12	8. Množení a pěstování	117
Růže v dávnověku	12	výsadbového materiálu	
Růže ve středověku	16	Množení semenem	117
Růže v novověku	19	Výsevy a ošetření semenáčků podnoží	117
Růžové zahrady a rozária	21	Školkování	118
		Očkování	118
3. Růže a umění	25	Množení stromkových růží	121
Růže a poezie	25	Další způsoby množení růží	122
Báje, povídky a růže	31	Řízkování	123
Růže a heraldika	33	Množení očky	125
Růže v malířství a sochařství	35	Meristemické množení	125
Růže a numismatika	37		
Růže a filatelie	38		
4. Růže v lékařství	44	9. Pěstování a ošetřování	128
5. Hospodářský význam růží	49	Vhodné stanoviště	128
Růže v kosmetice a parfumerii	51	Získání sazenic	130
Růže v gastronomii	53	Doba výsadby	131
		Hustota výsadby	132
6. Botanické zařazení		Vlastní výsadba	133
a klasifikační systémy	58	Ošetření vysazených růží	134
Botanický systém podle Bakera	58	Závlaha	134
Sekce	59	Jarní řez růží	135
Americký systém podle Bucka	64	Řez u jednotlivých skupin růží	137
Evropský praktický systém	64	Příprava a zimování růží	138
Současný systém dle WFRS	66	Pokryvné růže nezakrýváme.	140
Další systémy	66	Odkrývání růží v předjaří	140
Botanické druhy růží	66	Vedení a vyvazování	140
Vývoj současných skupin růží	85	Řez růží za vegetace, tzv. „letní řez“	140
		Výživa a hnojení	141
7. Morfologie	104	Hlavní živiny	141
Kořeny	104	Použití hnojiv	143
Květy	104	Doba a technika hnojení	143
Typy květů	107	Ochrana rostlin před chorobami a škůdci	144
Tvary květů	107	Nejčastější choroby růží	145
Květenství	108	Hlavní škůdci růží	150
Plod	108	Další škůdci	155
Ostny (Trny)	109	Ničení plevelů	155
		Příprava roztoku k postřiku	156

Ošetření růží a jejich příprava na zimu	156	Klášterní zahrady	175
Rychlení růží	157	Živé ploty	176
Pěstební podmínky rychlení	157	Kbelíkové rostliny	176
Přirychlování růží	160		
10. Pracovní kalendář ošetřování růží	163	12. Růže ve vazačství a aranžování květin	179
Kalendář prací v jednotlivých měsících roku	163	Potpourri – vonící směs	184
11. Soustava zeleně a růže	167	13. Organizace pěstitelů a milovníků růží	188
Růže v parcích a v krajinářských úpravách	167	Rosa klub České republiky	189
Lázeňské parky	168	Svaz školkařů ČR	192
Promenády	168	14. Šlechtění růží	196
Historické (zámecké) parky	168	Vznik nové odrůdy	196
Menší sadovnický ztvárněné plochy	169	Křížení růží	197
Sídlištní zeleň	170	Genová banka růží	200
Zahrady u vil	171	Mezinárodní soutěžní rozárium v Hradci Králové	201
Předzahrádky	171	Šlechtitelé	201
Zahrady rodinných domů	172	Domácí šlechtitelé a jejich výsledky	203
Zahrádky v zahrádkářských koloniích	172	Novinky růží 21. století	204
Vyhrazená zeleň podniků	173	Závěr	205
Rozária	173		
Růžové sady	174	Rejstřík	209
Doprovodná zeleň komunikací	174		
Památníky	175		

1. Úvod

Růže doprovází člověka odnepaměti. Potvrzuje to historie od pravěku až do současnosti, kdy růže rostou nejen volně v přírodě, ale cíleně jsou využívány také při tvorbě životního prostředí, v interiéru i exteriéru. Růže jsou též oblíbeným dárkem při různých životních událostech, vhodnou květinou při veřejných akcích a při ocenění významných úspěchů. Růže má zvláštní kouzlo a lze ji použít jak ve veřejné zeleni, tak v soukromých zahradách. Spotřebou řezaných květů zaujímají růže v prodeji nejpřednější místo. Ročně se u nás prodá květů za stamiliony korun a jejich obliba je stále stejně vysoká. Růže, podobně jako jiné druhy květin, bývala preferována v určitých historických obdobích.

Cílem této publikace není vyčerpat celou problematiku růží a růžařství, nýbrž podnítit čtenáře k hlubšímu poznání,

pěstování a použití těchto květin. Proto v textu najdete především botanické a pěstitelské vlastnosti růží, jako je jejich vzrůstnost, zdraví, bohatost kvetení, krása, tvar, velikost, barva a vůně, velikost a barva šípků, dále možnosti jejich množení a vhodné ošetření; kniha však obsahuje i vybrané domácí a světové události z dění okolo růží. Zájem obvykle vzbuzuje především přehledné rozdělení a zařazení druhů i odrůd podle jednotlivých soustav. Seznamy jednotlivých skupin odrůd pak umožňují snazší výběr odrůd k použití, ať již ve veřejné zeleni či v domácích zahrádkách. Publikace poukazuje na významné místo růží v písních, básních a jiných literárních dílech, ve filatelii, heraldice, malířství a hudbě, ale také v lékařství, gastronomii, kosmetice a dalších lidských činnostech. Naprosto ojedinělé je postavení růží ve floristice

(vázání a aranžování květin). Ze všech těchto důvodů je růže právem označována jako „královna květin“. Význam růží pozdvihují desítky nových odrůd z každoročních šlechtění, o něž se ve světových soutěžích pokouší více než stovka rozsáhlých rozáříí ve velkých městech států všech světadílů. Na těchto šlechtitelských a soutěžních aktivitách se podílí také Světová federace růžařů (WFRS) a rozsáhlé spolky milovníků, pěstitelů i šlechtitelů v jednotlivých státech, mezi nimi též česká specializovaná organizace Rosa klub ČR (součást Českého zahrádkářského svazu).

Autoři publikace doufají v příznivé přijetí knihy a v zájem čtenářů, milovníků růží i specialistů. Věříme, že kniha podpoří zájem o růže, jejich pěstování i všestranné využití.

